

Małopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV-VI szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
województwa małopolskiego w roku szkolnym 2013/2014

ETAP SZKOLNY

4 października 2013 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

- a) pierwszy raz – w całości
- b) drugi raz, dyktując po jednym zdaniu z możliwością dzielenia zdań wielokrotnie złożonych na mniejsze części, zgodnie z interpunkcją (znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację a nie nazywane)
- c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (kodowanie, pisanie dyktanda i oddanie pracy) nie może przekroczyć 45 min.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów szkół PONADGIMNAZJALNYCH

Z dziejów Krakowa w czasie I wojny światowej

W „Tygodniku Ilustrowanym” z 5 grudnia 1914 roku można było przeczytać: Warszawa całą swą troską przywarła do prastarych murów Krakowa. I nie tylko Warszawa. Jak Polska długa i szeroka, zatłukły się wszystkie polskie serca niepokojem na wieść o austriacko-pruskich zarządzeniach, które pod pozorem obrony gotują klęskę najszacowniejszym zabytkom naszej chlubnej przeszłości. Depesze mówią o ustawieniu armat, kartaczońnic i urządzeniu stacji telegrafu iskrowego na wieżach świątyń krakowskich, jako na punktach górujących nad miastem. Wiemy dobrze, jakie to są punkty. Strzeliste wieże kościoła Mariackiego i dzwonnica katedry na Wawelu.

Kraków! Cóż może obchodzić Kraków generałów armii niemieckiej? Miasto, na którego rynku odbywały się hołdy pruskie; Wawel, na którego podwórcach pochylały się kornie chorągwie pruskie spod Grunwaldu; gród, w którym przez wieki biło najmocniej serce potężnej Rzeczypospolitej, zagradzającej drogę zaborczemu germanizmowi.

Ale Kraków wytrzymał niejedno i przeszedł już tyle, że i to przetrwa. Po wielokroć rujnowany, odbudowywał się zawsze. Wstawał po pożarach jak Feniks z popiołów, po niejednych grabieżach odzyskiwał swoje bogactwa.

Dzisiaj ufamy, że mimo wszystko wybije dla niego godzina odrodzenia, że stanie się miejscem świętej pielgrzymki dla całego polskiego narodu, że w Krakowie, nie gdzie indziej, nasza wielka przeszłość poda rękę przyszłości. Albowiem, jak słusznie przypominał w przedmowie do „Starożytnych wiadomości o Krakowie” Ambroży Grabowski, „upadły Rzym zostawił po sobie mnogie i zadziwiające pomniki, które zapomnieć o nim nie dadzą”. I dalej tenże Grabowski pisał: „W krakowskich kościołach, gmachach i zwyczajach istnieją pamiątki po dawnych przodkach, które ich odległym jeszcze potomkom przypominać będą”.

ZASADY OCENIANIA I PUNKTOWANIA DYKTANDA

Kryteria oceny błędów zostały przyjęte na podstawie ustaleń Rady Języka Polskiego PAN oraz na podstawie *Słownika ortograficznego* pod red. M. Szymczaka, PWN, Warszawa 2010.

Zasady punktacji:

1. Maksymalnie można zdobyć **100 pkt.** (za pracę bezbłędną ortograficznie oraz interpunkcyjnie).
2. Za każdy błąd wynikający z **naruszenia pierwszorzędnych** zasad ortograficznych **odejmujemy 2 pkt.** Są to:
 - błędy w zakresie pisowni wyrazów z **ó-u, rz-ż** (w tym wyjątki od pisowni **rz** po spółgłoskach), **ch-h**
 - błędy w zakresie pisowni **nie** z różnymi częściami mowy
 - błędy w pisowni zakończeń **-ji, -ii, -i**
 - błędy w pisowni wyrazów wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych)
 - błędy w zakresie pisowni cząstki **-by** z osobowymi formami czasownika
 - błędy w zapisie przedrostków **roz-, bez-, wez-, wes-, wz-, ws-**
 - błędy w pisowni nosówek (**ą, ę**) oraz połączeń **om, on, em, en.**
3. Za każdy błąd wynikający z **naruszenia zasad drugorzędnych** oraz za inne błędy **odejmujemy 1 pkt.** Są to np.
 - błąd w pisowni wyrażen przyimkowych
 - błąd w pisowni zakończeń **-ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo**
 - błędna pisownia przedrostków **z-, s-, ś-**
 - błędna pisownia **-by** z pozostałymi częściami mowy
 - błąd w przenoszeniu wyrazu oraz błąd w pisowni wyrazów złożonych
 - brak litery w wyrazie lub brak całego wyrazu
 - mylenie głosek dźwięcznych z bezdźwięcznymi
 - brak znaków diakrytycznych (np. kreseczki nad literą oznaczającą miękką głoskę, kropki nad literą **ż**, oznaczenia nosowości w literach **ą** i **ę**).
4. Za **błąd interpunkcyjny** (brak odpowiedniego znaku interpunkcyjnego lub jego błędne użycie) **odejmujemy 0,5 pkt.**

UWAGA!

1. W przypadku nieczytelnego zapisu rozstrzygnięcie zapada na niekorzyść ucznia.
2. Zaświadczenia o dysleksji, dysgrafii i dysortografii nie będą uwzględniane.
3. Dopuszcza się pisownię liczebników słownie.
4. Za powtórzenie błędu w takim samym wyrazie nie odejmuje się punktów.
5. Prace napisane drukowanymi literami nie podlegają ocenie.
6. Jeżeli taką samą punktacją, kwalifikującą do etapu wojewódzkiego, uzyskało kilka prac, należy preferować prace bez skreśleń i poprawek.

*Organizatorzy Dyktanda serdecznie dziękują za współpracę!
Wspólnie możemy uczyć „historii po polsku”!*